

Diakonikyrkjelyden — berre ein draum?

— Det vi treng er tilsette som er drivne av visjonen om kva kyrkjelyden er, og gudstenestebesøkkjarar som er deltakarar og ikkje tilskodarar, dvs. einskildpersonar som kan vere krystalliseringspunkt for visjonen om kyrkjelyden. Det er dette vi manglar i dag, skriv Ottar Myrseth i denne artikkelen. Myrseth heldt foredrag på diakonsamlinga på Vestnes i Møre Stift den 26. august, og måtte spørje om tanken om «Diakonikyrkjelyden» berre er ein draum?

Av Ottar Myrseth

Berthold Brecht fortel i eit dikt om ein mann som kvar kveld om vinteren står på hjørnet mellom 26. gate og Broadway i New York og skaffer huslause pengar til plass på herberge. Omkvedet er at dette endrar ikkje uretten og betrar ikkje forholda mellom menneska; drivkrafta til å halde fram er berre at det gir nokre menn nattely så snøen som skulle alt på dei fell på gata.

Brecht har kanskje rett. Omkvedet for den diakonale innsatsen vert ofte:

«Det forandrer ikke verden
Dette forbedrer ikke forholdene
mellom menneskene

Dette forkorter ikke utbyttingens
tidsalder

Men eg er ikkje overbevist om at det må vere slik. Eg har drøymt ein draum der det er annleis. Draumen om diakonikyrkjelyden. Draumen om kyrkjelyden der

— tenesta med å dele ut mat til enkjene er like viktig som tenesta med ordet,

— Martasøstrene er like fulltallige som Mariasøstrene,

— fellesskap er like viktig som «vellykkethet»,

— omsorg står like høgt i kurs som den rette lære,

— samling om nattverdbordet søndag er like naturleg som søndagsfrukosten,

— å vere miskunnsam er eit statussymbol,

— sosialkontora og krisesentra får ledig kapasitet fordi kyrkjene

og dei kristne heimane er herberge der det bur miskunnsame samaritanar,

— det er overskot på husfelleskapsgrupper og samtalegrupper som studerer Bibelen saman,

— det er ein diakon å sjå både ved sida av presten ved nattverdbordet og på husbesøk.

Er dette berre ein draum? Kanskje. Og for mange attpåtil ein uverkeleg draum. For mange som har hatt eit ublidt møte med kyrkjelyden eller ei kyrkjeleg stilling. Det går mange slike brente barn omkring: ungdomsleiarar, kyrkjelydssekretærar, soknediakonar, soknerådsmedlemar som har fått varig mein av møtet med «den kyrkjelege røyndom». Som har gitt littlefingen og fått heile handa kutta av. Som har møtt berre kalde miljø, likegyldige sokneråd eller tyranniske sokneprestar.

Likevel vågar eg å drøyme. Den dagen vi ikkje vågar det lenger, er slaget tapt. Å vedstå seg sine draumar, er å vedstå seg sine mål. Difor vil eg oppmode til å drøye imot kvardagens erfaringar.

Det første vi må spørje etter, er korleis han er denne kvardagen. Korleis er situasjonen og kva er utfordringane både i kyrkja og i samfunnet der vi er sette til å bygge diakoni-kyrkjelyden?

Visjonar

For det første er folkekyrkja vår prega av husmannskompleks. Dette er ein sjukdom som har oppstått fordi avstanden har blitt for stor mellom det vi verke-

leg er og det vi ønskjer å vere. Vi har gitt oss sjøle folkekyrkjeambisjonar som er mange nummer for store. Resultatet er at vi har byrja å tenkje om oss sjølve at vi er for små, for få og for puslete; vi når for lite ut, kyrkjene våre er så dårleg besøkte osv. Her er det vi lurar oss sjøle. Det er ikkje antalet som er problemet. Problemet er husmannskomplekser. Og dette komplekset kan korkje fleire stillingar eller fullare kyrkjebenkar rette på. Det vi treng er tilsette som er drivne av visjonen om kva kyrkjelyden er, og gudstenestebesøkkjarar som er deltakarar og ikkje tilskodarar, dvs. einskildpersonar som kan vere krystalliseringspunkt for visjonen om kyrkjelyden. Det er dette vi manglar idag.

Etter ein-skapskulturen

Dinest må vi gjere oss medvitne at vi lever i tida etter ein-skapskulturen. Samfunnet er pluralisert. Verdigrunnlaget er mangfaldig. Det betyr for oss at vi må innstille oss på som kyrkje og som formidlarar av apostolisk kristendom ganske snart kan bli ein minoritet.

Materialisme

Eit anna trekk i situasjonen er at velstandssamfunnet har dei materialistiske verdiar høgstatus. Nye rekordnoteringar for dollar-kursen kan stå som symbolske uttrykk for denne utviklinga. Mjuke verdiar som omsorg i barneoppdragenga, nærleik i familiefellesskapen, trygge

Forts. s. 12

Overganger

Over fra s. 2

lokalsamfunn osv. har låg status i slike tider. Det vert heller ikkje vekking i slike økonomiske oppgangstider. I slike tider er det tungt å vere kyrkjeleg tilsett, også diakon. Vi må innrette oss på å måtte drive mykje sãmansarbeid og lite innhausting.

Borgarleg religion

Kyrkja har berre i liten grad registrert og teke konsekvensane av denne utviklinga. Kyrkja held fram som om ingen ting var hendt. At evangeliet i svært liten grad får prege dei kristne nordmenns livsstil, at deira leve- og tenkjasett i stadig sterkare grad er meir heidensk enn kristent, at vi har med ein vaksen generasjon å gjere som manglar den basale kristendomskunnskap og som er i stadig mindre grad istand til å formidle til den oppveksande slekt kva som er sann og ekte kristendom. I denne situasjon held kyrkja fram som før og «betjener» heile folket med dei same ritene som før. Ritene lever vidare sjøl om trusinnhaldet er borte. Slike tener den kyrkjelege praksis til å fremje borgarleg religion stadenfor sann kristendom. Dersom dette ikkje snart vert teke konsekvensen av, vert paradoksalt nok kyrkja ein redskap for avkristninga av folket. Slik ser diakonikyrkjelydens kvardag ut.

Diakonikyrkjelyd

Kyrkjelydspresten som dagleg står ansikt til ansikt med den framveksande heidenskapen, må spørje seg: Kva er mi oppgåve som prest i denne tid? Diakonen som kjen i nærkontakt med nauda i kyrkjelyden, må seie til seg sjøl: Kva slag diakonar og diakoni trengs i denne situasjonen? Kristne lekfolk som mø-

ter avkristninga sitt kompakte trykk på sin arbeidsplass, må spørje: Korleis skal eg kunne leve som kristen og vise mine kameratar til Gud? — Og heile tida blir svaret: Vi må bygge og vi treng støtte frå ein levande kyrkjelyd, ein diakonikyrkjelyd.

Kyrkjelyden er ein organisme. Han er Kristi kropp i verda. Dei truande er Kristi kroppsdelar, innpota i Kristus gjennom dåpen. Dei har eit kristent fellesskap med kvarandre fordi dei er eitt i Kristus. Denne levande organismen er det vi kallar ein levande kyrkjelyd.

Kristi kropp

Organismen er «simul justus et peccator». Liksom for kvar einskild kristen, gjeld det også for kyrkjelyden, at han samtidig som han for Gud er heilag, fullkomen og rettferdig, er han mellom menneske full av plett og lyte. Dei feil og manglar, synd og strid, ukjærleik og eigenkjærleik som kvart kristent menneske må bere til dagleg, men som vi til dagleg ber til Kristus i syndsvedkjenninga, dei er ein del av kyrkjelydens kvardag også. For menneske kan han difor ikkje verte fullkommen, men for Gud kan han det for Jesu Kristi skuld. Dette må vi halde fast på når vi drøymmer om diakonikyrkjelyden.

Som organisme, dvs. som levande vesen, må kyrkjelyden gis livsvilkår som fellesskap. Ei levande organisme må ha næring for å overleve. Enkelt sagt tenkjer eg meg det slik at det er Guds ord og tenesta med det som skal skape kyrkjelyden. Og det er diakonien og diakonitenesta som skal få han til å leve.

Korleis skal diakonien leggest opp?

Her kan ingen foredragshold-

ar gi ferdige svar. Her skal fantasien og kjærleiken og dei lokale behov, ressursar og manglar vere med og avgjere veg og middel. Diakonale tiltak av mange slag er verdifulle; ungdomsdiakoni, karitativ og sosial diakoni, husfellesskapsdiakoni og ikkje minst personar som med sine haldningar og si teneste verkar som førebilete for dei mange.

For alle stader, i alle diakonikyrkjelydar, trengs diakonar. Liksom det trengs lekfolk til å halde andakter sjøl om presten preikar aldri så mykje, så trengs det også leke diakoniarbeidarar. Men liksom kyrkjelyden ikkje kan leve berre av andakter i ny og ne, kan kyrkjelyden heller ikkje greie seg utan diakonembetet. Det vart oppdaga alt mellom dei første kristne.

Difor treng vi lovfesta diakonstillingar. Difor treng vi soknediakonar og institusjonsdiakoniar. Vi treng diakonutdanning. Men det vi treng like mykje, er diakon-medvit. Slikt medvit kan leve både hos soknediakonar, hos bestyrarar, og for den saks skuld hos bussjåførar. Det spørst etter personar med identitet i kraft av å vere vigsla til diakon og ville gjere tjeneste som det.

Diakonivekkjning

I vår kyrkjelege kvardag er diakonien viktigare enn nokon gong. Den kristne kyrkjelyden sin sanne identitet er truga i eit samfunn stadig sterkare prega av ikkje-kristen kultur. Det spørst om ikkje ei ny diakonal vekkjning i kyrkjelydane er det vi har sterkast behov for i denne situasjonen. Det materialistiske samfunnet etterlet seg ei fellesskapsnaud mellom alle menneske. Dette trugar også det kristne fellesskap. Utarminga av genuin kristendomskunnskap og sam-

Forts. neste side